Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет транспортних систем
Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
професор _____ Анжеліка БАТРАКОВА
«___» _____ 2025__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	Філософія (назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
статус дисципліни	обов'язкова (обов'язкова / вибіркова)
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) (перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий)
галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	В 11«Філологія» (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	В 11.10 Прикладна лінгвістика (шифр і назва спеціалізації)
освітня програма	Філологія (Прикладна лінгвістика) (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	українська

2025

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є підготовка бакалаврів філології за спеціалізацією «прикладна лінгвістика» за профілем ХНАДУ, що висуває нові вимоги стосовно глибокого усвідомлення ними найзагальніших закономірностей буття, мислення і пізнання, місця людини у світі та сенсу її діяльності, а також філософських засад науково-технічного прогресу та професійної культури інженера.

Об'єктом дисципліни «Філософія» є найзагальніші закономірності буття, мислення та пізнання, місце людини у світі, взаємодія «людина – техніка – суспільство» .

Предметом вивчення дисципліни «Філософія» – система філософських категорій, ідей і методів, що забезпечують осмислення природи світу, процесів пізнання, цінностей і сенсів людського існування, а також світоглядних і методологічних засад наукової та інженерної діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни: для успішного оволодіння дисципліною студенти повинні оперувати знаннями, навичками та вміннями, отриманими у ході вивчення курсів: ОК 1 Культура мовлення фахівця-філолога, ОК 3 Українська мова (за професійним спрямуванням), ОК 4 Історія та культура України.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 3 **Кількість годин** – 90	**нормативна** (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)
Семестр викладання дисципліни	3 (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	екзамен (залік, екзамен)
Розподіл часу:	
- лекції (годин)	32
- практичні, семінарські (годин)	16
- самостійна робота студентів (годин)	12
- екзамен (годин)	30

4. Компетентності:

***Загальні компетентності (ЗК)*:**

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні

види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань з фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно і письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

6. Методи навчання:

МН1– комунікативний метод (здійснення інтерактивної діяльності, навчальна дискусія, пояснення);

МН2 – практичний метод (виконання практичних завдань, написання наукових робіт);

МН3 – аудіо-візуальний метод (зорова невербальна наочність, сприйняття мови на слух: ілюстрації, аудіо, відео).

МН4 – метод спостереження (цілеспрямоване сприйняття мовних та мовленнєвих явищ, їх імітація та практична реалізація);

МН5 – самостійна робота як метод навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з метою його практичного використання).

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль																Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	Т15	Т16	30	100
5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5		

1. Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.
2. Умовою допуску до екзамену є:
   – відпрацювання всіх пропущених занять;

середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Бали за шкалою ХНАДУ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	***«Відмінно»*** - теоретичний зміст курсу засвоєний **цілком**, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, **усі** передбачені програмою навчання навчальні завдання **виконані**, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до **максимального.**
80-89	Добре	B	***«Дуже добре»*** - теоретичний зміст курсу засвоєний **цілком**, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом **в основному** сформовані, **усі** передбачені програмою навчання навчальні завдання **виконані**, якість **більшості** з них оцінено числом балів, близьким до **максимального.**
75-79		C	***«Добре»*** - теоретичний зміст курсу засвоєний **цілком**, без прогалин, деякі практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані **недостатньо**, **усі** передбачені програмою навчання навчальні завдання **виконані**, якість виконання **жодного** з них **не оцінено мінімальним** числом балів, деякі види завдань виконані з **помилками.**
67-74	Задовільно	D	***«Задовільно»*** - теоретичний зміст курсу засвоєний **частково**, але **прогалини не носять істотного** характеру, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в **основному** сформовані, **більшість** передбачених програмою навчання навчальних завдань **виконано**, **деякі** з виконаних завдань, можливо, містять **помилки**.
60-66		E	***«Посередньо»*** - теоретичний зміст курсу засвоєний **частково**, деякі практичні навички роботи **не сформовані**, **багато** передбачених програмою навчання навчальних завдань **невиконано**, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до **мінімального.**
35-59	Незадовільно	FX	***«Умовно незадовільно»*** - теоретичний зміст курсу засвоєний **частково**, деякі практичні навички роботи **не сформовані**, **більшість** передбачених програмою навчання навчальних завдань **невиконано**, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до **мінімального;** при **додатковій самостійній роботі** над матеріалом курсу **можливе підвищення якості** виконання навчальних завдань **(з можливістю повторного складання).**
1-34		F	***«Безумовно незадовільно»*** - теоретичний зміст курсу **не засвоєно**, необхідні практичні навички роботи **не сформовані**, **усі виконані** навчальні завдання містять грубі **помилки, додаткова самостійна** робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого **підвищення якості виконання** навчальних завдань **(з обов'язковим повторним курсом).**

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90-100
BC	Добре	75-89
DE	Задовільно	60-74
FX	Незадовільно з можливістю перездати	35-59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1-34

8. Засоби діагностики результатів навчання:Опитування, перевірка виконання вправ і завдань, написання самостійних робіт, презентації результатів виконаних завдань, поточне тестування, іспит.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ПР, СР)	Кількість годин	Література
		очна	
1	2	3	4
1	ЛК Філософія , коло проблем та роль у суспільстві	2	1, 8-13
	ПР1 Філософія як наука	2	
	СР Функції філософії	0,5	
2	ЛК Філософія Стародавнього Сходу	2	1,8-13
	ПР		
	СР Філософські школи стародавніх Індії та Китаю.	1	
3	ЛК Антична філософія	2	1,8-13
	ПР2 Філософія стародавності	2	
	СР Основні філософські школи елініcтично-римського періоду античної філософії	0.5	
4	ЛК Етапи розвитку філософії Середньовіччя в Західній Європі	2	1,8-13
	ПР		
	СР Основні напрямки філософії Середньовіччя	1	
5	ЛК Філософія епохи Відродження.	2	1,8-13
	ПР3 Напрямки філософії середньовіччя та Ренесансу	2	
	СР Вихідні ідеї філософії гуманізму та їх вплив на духовні процеси в Україні.	0,5	
6	ЛК Основні риси філософії Нового часу. Наукова революція XVII ст.	2	1,8-13
	ПР4 Раціоналізм та емпіризм як провідні течії філософії Нового часу.	2	
	СР Людина і суспільство у філософії Просвітництва.	0,5	
7	ЛК Основні напрямки, течії та школи некласичної	2	1,8-13

	філософії		
	ПР		
	СР Сучасна посткласична філософія в Україні і світі.	1	
8	ЛК Українська філософія в контексті світової історії філософії.	2	1,2,8-13
	ПР5 Українська філософія: особистості мислителів та етапи розвитку	2	
	СР Сучасна світоглядно-філософська ситуація в Україні	0,5	
9	ЛК Філософський зміст проблеми буття і свідомості.	2	1,8-13
	ПР		
	СР Віртуальне буття як світ створений людською творчістю	1	
10	ЛК Проблема пізнання. Наукове пізнання	2	1,3-6, 8-13
	ПР		
	СР Особистість і творча діяльність	1	
11	ЛК Людина як предмет філософського аналізу	2	1,8-13
	ПР		
	СР Філософія особистості та емоційний інтелект	1	
12	ЛК Суспільство як об'єкт пізнання		1,7, 8-13
	ПР6 Сутність філософських концепцій людини і суспільства.	2	
	СР Концепція сталого розвитку суспільства та особливості	0.5	
13	ЛК Глобальні проблеми суспільства та ідея сталого розвитку	2	1,7,8-13
	ПР		
	СР Норми і цінності глобалізованого суспільства.	1	
14	ЛК Суспільство як соціальна реальність. Духовне життя суспільства	2	1,8-13
	ПР		
	СР Цінності та етичне прийняття рішень у складних ситуаціях	1	
15	ЛК Наука і техніка в інформаційному суспільстві	2	1,3-6,8-13
	ПР7 Наука, техніка і технологія, їх змістовне наповнення.	2	
	СР Проблема «діалогу» людини і машини. Штучний інтелект.	0.5	
16	ЛК Філософія науки	2	1,3-6,8-13
	ПР 8 Сучасні концепції розвитку науки і освіти	2	
	СР Академічна доброчесність та етика наукового пошуку.	0,5	
Разом	ЛК	**32**	
	ПР	**16**	
	СР	**12**	
	Екзамен	**30**	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять _____
(за наявності)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення комп'ютери _____
(за потреби)

7

12. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Філософія (нормативний курс) : навчальний посібник. – 2-е вид., допов. і переробл. /О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак; за заг.ред. доц. І.І. Чхеайло. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 200 с.
2. Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с.

Допоміжна література

3. Пономарьов О. С. Основи філософії освіти: навчально-методичний посібник / О. С. Пономарьов. – Харків : Підручник НТУ «ХПІ», 2016. – 192 с
4. Чаплигін О. К. Основи філософії інженерної освіти: навчальний посібник / О. К. Чаплигін, О. С. Пономарьов, М. Д. Каслін. – Харків: ХНАДУ, 2018. – 184.
5. Толстов І.В. Філософія науки: Конспект лекцій.– Харків: УкрДУЗТ, 2015.- 38 с.
6. Pruzan P. Research Methodology : The Aims, Practices and Ethics of Science / Peter Pruzan. – Cham : Springer, 2016.-338 p.
7. Jones A. Globalization. Key Thinkers / Andrew Jones. – Cambridge : Polity Press, John Wiley & Sons, 2016.-269 p.

Інформаційні ресурси

8. Методичні рекомендації до ПЗ та СР в ЕКР https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=1675
9. https://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія
10. www.filosof.com.ua/
11. https://tureligious.com.ua/
12. http://www.nbuv.gov.ua/
13. http://korolenko.kharkov.com/

Розробник (и) програми: к. філософ. наук, доц. Ірина ЧХЕАЙЛО

(наук. ступінь, вчене звання), (підпис)

«29»серпня 2025 року

Завідувач кафедри к. пед. н., проф. Володимир БОНДАРЕНКО

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

«29»серпня 2025 року

8

Погоджено
Гарант освітньої програми
к.філол.н., доцент — Анастасія ПТУШКА
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

«_29__» серпня__ 2025__ року

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки
Протокол №1 від "29" серпня 2025 р.

Декан механічного факультету
к.т.н, доц — Олександр ЄФИМЕНКО
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (прізвище та ініціали)
«_29__» _серпня__ 2025__ року